

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
iulie 2025

Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Model

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL (60 pont)

1. A főnévi kifejezés. A birtokos szerkezet azonosítása. A lehetséges válaszok közül minden helyesen azonosított szerkezet 1 pontot ér (3x1=3 pont), a feladatra legtovább 3 pont adható. Lehetséges válaszok (A táblázatos szerkesztés nem elvárás):

Birtokos	Birtok
marxizmus	túlzó kinövés e <u>i</u>
(a) bolsevizmus	(a) mártír ja <u>ja</u>
(a) régi rend	(az) áldozat a <u>a</u>
(ő/ Víz)	kabát ja <u>ja</u>
kabátja	zseb é <u>ben</u>
(ő/ Víz)	szakszervezeti igazolvány át <u>át</u>
(melynek/ a postáskabát)	gallér ja <u>ja</u>

3 pont

2. Mondatszemantika. A fókusz funkció és a fókuszpozíció. Minden helyesen jelölt mondat 1 pontot ér. Lehetséges válaszok:

Ez járt fejében

Egy emberke állott előtte a folyosón

nem azok érkeztek

A kezelést a proletárdiktatúra idején Víz kezdte

aztán mindig Ficsor ajánlotta fel

A sógorom tűzte ki.

Az a fontos

hogy végre béke legyen és nyugalom

2 pont

3. Mondattan. Az alárendelő és mellérendelő összetett mondat. Minden helyesen kiírt mondat és azonosított kapcsolat 1 pontot ér. Lehetséges válaszok:

Miután felesége még nem jött haza, valakit keresett, hogy kiöntse szívét.

... hogy eltüntesse nyomát, utánanyúlt,...

... de egy kis csalódást is, hogy nem azok érkeztek...

Ficsor pedig, az Attila utca 238. számú ház házmestere le volt forrázva, hogy a ház tulajdonosa még most is elvtársnak titulálja.

Ok	Okozat
<i>Miután felesége még nem jött haza</i>	<i>valakit keresett</i>
<i>valakit keresett</i>	<i>hogy kiöntse szívét</i>
<i>utánanyúlt</i>	<i>hogy eltüntesse nyomát</i>
<i>hogy nem azok érkeztek</i>	<i>egy kis csalódást is</i>
<i>hogy a ház tulajdonosa még most is elvtársnak titulálja.</i>	<i>Ficsor pedig, az Attila utca 238. számú ház házmestere le volt forrázva</i>

4 pont

4. Alaktan. Képzők, jelek, ragok. Az -ás végződést tartalmazó morféma azonosítása. Minden morféma megnevezése 1 pontot ér. Helyes válaszok:

postás – á: a fő része (megnyúlt tövégi mgh.), -s: melléknévképző

egymás – a fő része

csalódás – -ás/-és főnévképző

3 pont

5. Alaktan. Képzők. Szóképzés. Szófajok

- A szóképzés, a képzett szó és a képző fogalmának azonosítása – 2 pont

- Képzők jelentésének és jelentésmódosító szerepének azonosítása (gyakorító képző pl. hesseget, megtapogat; műveltető képző pl. eltüntet; -ás/és képző pl. álmódosítás, vergődés, kinövés(ei); -izmus képző: pl. marxizmus, bolsevizmus; kicsinyítőképző pl. mosolyka, emberke, hajtóka; fosztóképző pl. bizonytalan(ul), háládatlan(ul) stb.) – 2 pont

- Szemléltetés megfelelő példákkal – 4 pont

8 pont

6. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján, érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz – 5 pont (ok-okozati összefüggések, felismerése, a szereplők közti viszonyok, pl. a házmeester csengőt javítani érkezik a Vízny családhoz egy olyan történelmi pillanatban, amikor mindketten zavarban vannak társadalmi státusukat illetően stb.), érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont.

5 pont

7. Érvényes értelmezés, érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz – 5 pont (elbeszélői értékítélet, ironia, a szereplők közti viszonyrendszer megingása a történelmi események hatására, a kint és a bent, a háttér és előtér viszonya, a párbeszéd és a belső monológ ellentéte, hatalmi versengés és ennek nyelvi kifejezőeszközei, a nyelvi udvariasság normái stb.), érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont

5 pont

8. Értékelési szempontok:

a. műfaji sajátosságok: érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz – 5 pont (realista, klasszikus modern, lélektani, egzisztenciális regény, metonimikus és metaforikus történetalkítás stb.), érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont

5 pont

b. a műbeli család(ok) bemutatásának eljárásai: érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz – 5 pont (Vízny Kornél és Angéla: elidegenedés; elbeszélés egymás mellett, képmutatás: férje mások jelenlétében, pl. ha Movisztert kell kihívni, Angyalnak szólítja, Angéla, mintegy jóvátéve szeretetlenségét, hűtlenségét, mások előtt igazolja ezzel a gondoskodó férj szerepét, szerepjátékok, érdekkapcsolatok: Patikárius Jancsi stb.), érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont

5 pont

c. a kommunikáció szerepe az emberi kapcsolatokban: érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz – 5 pont (beszélő nevek, kiüresedett kommunikáció, képmutatás a Vízny házaspár között, a tudatalatti tartalmak, álmok, gesztusok előtérbe kerülése, nyelvi-kulturális-rangbeli elszigeteltség, ellentétezés, szerepjáték, ironia, kibeszélés, hallgatás, az igazság viszonylagossága stb.), érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont

5 pont

d. értékrendek ütközése: érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz – 5 pont (közösséggel kapcsolatos: felszínes kapcsolatok–magány; bőbeszédűség–kommunikációhiány, megértés–félreértés, látszat–valóság, szerepjátékok, úr–cseléd viszony; morális értékek: embertelen bánásmód–humánus, ártatlan–bűnös stb.), érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont

5 pont

e. Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat – 5 pont; összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat – 4 pont, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat – 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat – 2 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat – 1 pont.

5 pont

- f. Nyelvi megformáltság, helyesírás: 0–1 hibatípus – 5 pont, 2–3 hibatípus – 3 pont, 4–5 hibatípus – 1 pont, több mint 5 hibatípus – 0 pont. A pontszám csak a terjedelmi feltételek teljesítése esetén adható meg **5 pont**

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

II. TÉTEL

(30 pont)

Az óravázlat értékelésének szempontjai:

1. A megadott tantervrészlethez való igazodás	5 pont
2. Az óravázlat formai és tartalmi követelményeinek betartása (fejléc, mozzanatok)	5 pont
3. A tartalmi elemek összehangolása a fejlesztendő kompetenciával és a tanulási tevékenységekkel	5 pont
4. Megfelelő módszerek alkalmazása	5 pont
5. A tudományos ismeretek igényes alkalmazása, helyes fogalomhasználat	5 pont
6. A megadott szöveg felhasználása	5 pont

Megjegyzés: A szempontok részleges teljesülése esetén részpontok adhatók 1 és 5 pont között.